

Politika zaměstnanosti, legislativní úprava návrh změn, problematika zaměstnávání osob

ministr práce: Drábek nebo dráb

Přijďte podpořit happening proti
neodůvodněným změnám
v pracovním právu a sociální politice!

Pátek 17. září ve 13hod
na prostranství **Nové scény** Národního divadla,
předpokládané ukončení u budovy Ministerstva práce a sociálních věcí (Na
Poříčním právu) kolem 15. hodiny.
Přijďte v pracovních oděvech.

Státní správa v oblasti státní politiky zaměstnanosti

- Ministerstvo práce a sociálních věcí (hlava III zákona o zaměstnanosti) a úřady práce (77).
- ÚP - postavení vymezeno zřizovací listinou a statutem, nepodléhá zápisu do obchodního rejstříku.
- Kontrolní činnost: MPSV, Celní úřady, ÚP, Inspektoráty práce (zákoník práce) – od 1.7.2005 viz zákon č. 251/2005 Sb.
http://osha.europa.eu/fop/czech-republic/cs/good_practice/files/priloha3_kontakty_metodika_pro_podniky.pdf
- <http://www.sujp.cz/>

MPSV

- Zpracovává celostátní koncepce a programy PZ
- Sleduje a vyhodnocuje situaci na trhu práce
- Řídí úřady práce
- Spravuje a poskytuje prostředky na zabezpečování SPZ
- Vede centrální evidenci zájemců o zaměstnání, uchazečů o zaměstnání, atd.
- Vede evidenci agentur práce kontroluje jejich činnost
- Vykonává kontrolní činnost včetně ukládání pokut

Funkce ÚP

- Hlava IV zákona o zaměstnanosti:
- sledují a hodnotí stav na trhu práce, zpracovávají koncepci vývoje zaměstnanosti ve svém územním obvodu, přijímají opatření k ovlivnění nabídky a poptávky;
- informují občany o možnostech získání zaměstnání, odborné přípravy a rekvalifikace, informují zaměstnavatele o volných zdrojích pracovních sil;
- zprostředkovávají vhodné zaměstnání uchazečům a zájemcům o zaměstnání;
- poskytují občanům poradenské služby spojené s hledáním zaměstnání, volbou povolání, odbornou výchovou a rekvalifikací;
- vedou evidenci uchazečů, příp. zájemců o zaměstnání, evidenci volných pracovních míst, evidenci pracovních povolení vydaných cizincům nebo osobám bez státní příslušnosti;
- rozhodují o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání, o přiznání, odejmutí, zastavení nebo vrácení hmotného zabezpečení;
- organizují, zabezpečují a usměrňují rekvalifikaci uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání;

Funkce ÚP

- hmotně podporují vytváření nových pracovních míst,; podporují vytváření a provoz chráněných pracovních míst a chráněných pracovních dílen pro občany se zdravotním postižením;
- vydávají a odnímají povolení k zaměstnávání osobám, které nejsou státními občany České republiky a občany Evropské unie ani jeho rodinnými příslušníky;
- spolupracují s institucemi ovlivňujícími trh práce se zaměstnavateli při přijetí uchazečů do zaměstnání, při umísťování uvolněných zaměstnanců v důsledku strukturálních změn, organizačních a racionalizačních opatřeních, s orgány sociálního zabezpečení, státní zdravotní správy a ostatními orgány státní správy;
- kontrolují dodržování závazných právních předpisů včetně mzdových předpisů, ukládají pokuty při zjištění jejich porušení,
- vyřizují stížnosti občanů;
- hospodaří s finančními prostředky určenými na zabezpečení státní politiky zaměstnanosti a provoz úřadů práce.

Politika zaměstnanosti

- Aktivní + pasivní

Cíl APZ

- Podpořit aktivní přístup osob při hledání zaměstnání
- prostřednictvím ÚP a agentur práce zprostředkovávají informace o volných pracovních místech a o uchazečích o zaměstnání
- Podporují vznik nových pracovních příležitostí
- Podporují adaptabilitu uchazečů o práci prostřednictvím rekvalifikací

Cíl PPZ

- Zabezpečení nezaměstnaným osobám při ztrátě zaměstnání.
- Kompenzace ztráty pracovního období.

Zákon o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb.

- stanovuje postup k dosažení cílů politiky státu v oblasti zaměstnanosti.

Státní politika zaměstnanosti usiluje:

- o dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách,
- o produktivní využití zdrojů pracovních sil,
- o zabezpečení práva občanů na zaměstnání....§ 2
- Stát + další subjekty (zaměstnavatelé, odborové organizace)

Zákon o zaměstnanosti 435/2004

- Zásadní krok
- V souladu s právem EU
- 8 částí:
- úvodní ustanovení
- zprostředkování zaměstnání
- zaměstnávání osob se ZP
- zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí
- aktivní politika zaměstnanosti
- výkon umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dítěte
- kontrolní činnost
- Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

Zákoník práce

- 14 částí, 396 §
- 2. Pracovní poměr
- 3. dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr
- 4. pracovní doba a doba odpočinku
- 6. odměňování za práci, odměna za pracovní pohotovost a srážky z příjmů z pracovněprávního vztahu
- 10. péče o zaměstnance
- 11. náhrada škody
- „Co není zakázáno je dovoleno“

Problematika zaměstnávání
osob, zprostředkování
zaměstnání a podmínky evidence
uchazečů

Právo na zaměstnání

- *„Právo FO, která chce a může pracovat a o práci se uchází, na zaměstnání v pracovněprávním vztahu, na zprostředkování zaměstnání a na poskytnutí dalších služeb za podmínek stanovených zákonem.“*

Zprostředkování zaměstnání

- ÚP a agentury práce

- Bezplatné

- ČR + zahraničí (EURES)

<http://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=cs>

- Zprostředkování zaměstnání pro Uchazeče i Zájemce

- **Zájemce – možná registrace kdekoli x zájemce o registraci, nemusí být nezaměstnaný, není zdravotně pojištěn**

Zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání

- Fyzické osoby se zdravotním postižením
- Fyzické osoby do 20 let věku
- Těhotné ženy, kojící ženy a matky do 9. měsíce po porodu
- Fyzické osoby pečující o dítě do 15 let věku
- Fyzické osoby starší 50 let věku
- Fyzické osoby, které jsou vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 5 měsíců
- Fyzické osoby, které potřebují zvláštní pomoc

Možnost přivýdělku – návrh změn

- uchazeči o zaměstnání mohou měsíčně přivydělat stejně jako v roce 2008 polovinu minimální mzdy, tedy 4000 Kč hrubého.
- výkon činnosti na základě pracovního poměru, dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti,
Nikoliv SVČ
- Nutná součinnost

Návrhy (Drábek):

- **Zákaz přivýdělku uchazečů o zaměstnání (do této doby 4.000,- Kč měsíčně)**
- **Řešení: Rozšíření veřejné služby namísto nekolidujícího zaměstnání (pro motivaci dlouhodobě nezaměstnaných).**

Nárok na podporu

Podpůrčí doba:

- Do 50 let věku – 5 měsíců
- Od 50 – 55 let – 8 měsíců
- Nad 55 let – 11 měsíců

Výše podpory:

- První dva měsíce: 65 % průměrného čistého výdělku
- Další dva měsíce: 50 % průměrného čistého výdělku
- Po zbytek podpůrčí doby: 45 % průměrného čistého výdělku

Strop pro výplatu je 13 307 korun (0,58 násobek průměrné mzdy)

- **Snížení podpory v nezaměstnanosti ze 65 % na 45 % v případě dobrovolného ukončení pracovního poměru (dohodou).**
- **Zrušení tzv. „nekolidujícího zaměstnání“.**

Agentury práce

Agentury práce

- *Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, §66 , Zákoník práce*
- *Novela zákon č. 479/2008 Sb.*

Zprostředkování zaměstnání mohou agentury práce provádět: (p. 14):

- Vyhledáním zaměstnání pro fyzickou osobu, která se o práci uchází, vyhledáním zaměstnanců pro zaměstnavatele
- Přímým zaměstnáním fyzické osoby za účelem výkonu práce pro uživatele, který jim práci přiděluje („**status zaměstnavatele**“)
- Poradenskou a informační činností

Agentury práce

- **Dočasné přidělení zaměstnance k výkonu práce k jinému zaměstnavateli (pracovní smlouva, dohoda o pracovní činnosti - pouze) – výrazné zvýšení nákladů po roce 2004!!!**

Povolení ke zprostředkování zaměstnání

- 18 let, bezúhonnost, způsobilost k právním úkonům, odborná způsobilost
- Povolení vydává MPSV, nutný souhlas MV (2009)
- Povolení ke zprostředkování max na 3 roky (lze vydat opakovaně)
- Možnost odejmutí povolení (od 2009) na základě porušení oznamovací povinnosti

Povinnosti agentur práce

Evidence:

- Počtu volných míst, na které je požadováno zprostředkování zaměstnání
- Jimi umístovaných fyzických osob
- Jejich zaměstnanců, jimž zprostředkovávají zaměstnání

Omezení

- FO nemůže agentura účtovat žádné poplatky za zprostředkování
- Taktéž nemůže požadovat žádné poplatky od agenturou zprostředkovaného zaměstnance, nesmí mu provádět jakékoli srážky ze mzdy nebo z odměny za provedenou práci
- **Nelze dočasně zaměstnat držitele zelené karty**

Zelené karty

- Struktura VPM
- Zelené karty:
- možný nástup na VPM v evidenci 30 dnů, které nebylo obsazeno pracovníkem ČR nebo EU
- výchozí země – upravena vyhláškou MV ČR
- (Austrálie, Černá Hora, Chorvatsko, Japonsko, Kanada, Korea, Nový Zéland, Bosna a Hercegovina, Makedonie, USA, Srbsko a Ukrajina)
- Rozdíl mezi kvalifikovaným a nekvalifikovaným pracovníkem
- Rodinní příslušníci – nutnost prokázat schopnost příjmově zajistit.

Návrh změn II.

Problém agentur práce

- Problém vysokého počtu agentur práce
- Jejich činnost často na hranici zákona
- Ne zpřísnění podmínek, ale: zpřísnění kontroly.

Problém II.

ŠVARCSYSTÉM

Změny zasahující do činnosti živnostníků a zaměstnavatelů

- *Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, § 13 – zrušen*
- *Zákon č. 262/2006 Sb. Zákoník práce §2 odst. 4, § 3*
- **Právnícká nebo fyzická osoba je povinna plnění běžných úkolů vyplývajících z předmětu její činnosti zajišťovat svými zaměstnanci, které k tomu účelu zaměstnává v pracovněprávních vztazích podle zákoníku práce.**
- **Závislá práce = také dočasné zaměstnání prostřednictvím AP**
- *„zastřený pracovněprávní vztah“ pokuta až 300 000 – inspekce práce + případné doměření daně*
- **ŠVARC SYSTÉM X OUTSOURCING**

Outsourcing

- Pojem "outsourcing" vychází ze spojení dvou anglických slov a v odborné literatuře je překládán jako "vytěsnění" nebo "odsunutí".
- V praxi se "outsourcing" nejčastěji využívá pro oddělení informačních technologií a informačních systémů, pro kancelářské služby, účetní zabezpečení chodu podniku, služeb oddělení dopravy, služby právní apod.
- Jak vyplývá z Nálezu Ústavního soudu (II.ÚS 69/03), rozumí se tzv. "outsourcingem" vytěsňování činností, které přímo nesouvisí s předmětem činnosti zaměstnavatele, jsou však pro jeho činnost potřebné. Zadáním těchto činností odborným firmám si zaměstnavatel vytváří prostor pro intenzivnější zaměření se na svou hlavní činnost. Z uvedeného Nálezu Ústavního soudu vyplývá, že využití "outsourcingu" není v rozporu s ustanovením zákoníku práce, protože se neváže na plnění běžných úkolů vyplývajících z předmětu činnosti zaměstnavatele.

Obchodně závazkový vztah je naplněn

- **samostatně**, tj., že činnost právnické nebo fyzické osoby není organizována ani řízena druhým účastníkem obchodně závazkového vztahu, to znamená, že mezi účastníky obchodně závazkového vztahu není vztah podřízenosti a nadřízenosti,
- **pod vlastním jménem**, tj., že při výkonu činnosti právnická nebo fyzická osoba jedná sama za sebe a svým jménem, nikoliv jménem druhého účastníka obchodně závazkového vztahu,
- **na vlastní odpovědnost**, tj., že při výkonu podnikatelské činnosti majetkoprávní důsledky vyplývající z provádění činnosti nese právnická nebo fyzická osoba a nejdou na vrub druhého účastníka obchodně závazkového vztahu,
- **za účelem dosažení zisku**, tj., že úmyslem právnické nebo fyzické osoby je zisk realizovat, i když činnost nemusí být zisková.

Příklady

- „Podnikatelé mohou najmout např. dřevorubce, zedníka..., ale jen za předpokladu, že bude používat vlastní nástroje a nebude pracovat v rámci určité pracovní doby.“
- X „Švadlena s ŽL, která šije oblečení v šicí dílně a pracuje jménem provozovatele dílny, využívá jeho materiál, řídí se jeho nařízeními.“ = švarcsystém

Postihy za porušování zákona a výkon nelegální práce

Porušení povinností

- Porušení zákazu diskriminace – 1 mil
- Zprostředkování zaměstnání bez povolení – 2 mil
- Umožní výkon nelegální práce – 5 mil
- Vykonává nelegální práci – 10.000,-

Další přestupky

- Absence evidence zaměstnaných osob se ZP – 1 mil
- Neplní povinnost zaměstnávat osoby se ZP 1 mil
- Nevykáže dlužné mzdové nároky zaměstnanců – 500 tis.
- Nesplní oznamovací povinnost – 500 tis.

Zjištěné nedostatky – vybrané případy

- „Přes 400 agentur práce nesplnilo oznamovací povinnost – hrozí jim odejmutí licence“ Zkontrolováno bylo 674 zprostředkovatelů, počet uložených poku 153, ve výši 22 330 881 Kč. (tisková zpráva, MPSV, 2010),
- Nárůst podnětů, propouštění zaměstnanců v rozporu se zákonnými postupy, neoprávněné srážky mezd, neproplacení dovolené, nevyplaceny nároky za práci přesčas, apod. Hodnota pokut více než 20 násobek (inspektorát práce, Plzeňský a Karlovarský kraj, 2010)
- U 47 z 63 kontrolovaných AP byly zjištěny nedostatky (obdoba u zaměstnavatelů) absence údajů o právech a povinnostech, skrytá práce přesčas, rozdíly v evidenci a výkonu pracovní doby. (Státní úřad inspekce, 2007)

Zjištěné nedostatky – švarc systém

- 6,36 mil Kč v roce 2009 (nejvyšší postih 270 000,- Kč)
- Kontroly komplexního charakteru (i u malých zaměstnavatelů)
- Možnost zrušení oprávnění k podnikání.
- *„nezaměstnané z evidence úřadu práce podezřelé z černé práce budeme vytěžovat aktivitami úřadu práce například v rámci poradenství“ (Drábek)*

Třešnička na konec...

- *„Nejabsurdnějším příkladem švarcsystému jsou poslancečtí asistenti, kteří využívají kanceláře, technické vybavení a prostory Poslanecké sněmovny.“*
- *„Je to příklad par excellence, ale nesmí se to říkat, když to dělá zákonodárny sbor.“
připustil v rozhovoru pro HN ministr Petr Nečas.*

(ihned, 2009)

Děkuji za pozornost 😊